

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.155/2017/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Waldmann Gábor) által képviselt alperes ellen törzskönyv kiadása és egyéb iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. szeptember 14. napján kelt 13.P.20.898/2017/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a fellebbezést tárgyaláson kívül elbírálva - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6350 (hatezer-háromszázötven) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2006. november 13. napján **(kölsönszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 3 081 750Ft kölcsönt folyósított a felperesnek az **(gpmű frg.rszm.a-)** frsz-ú, FORD Focus típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(Üsz.1. jelölése)** számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.1.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza.

- IV.7.: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a kölcsönbevevő köteles a hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismételt vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

- IV.9.: „Amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

- VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg”.

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 4. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 6. pont). Az opciós szerződés 7. pontja a vételi jog gyakorlásának feltételeit rögzíti, amely szerint az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a szerződéses jogviszony tartama alatt a **(Üsz.1. jelölése)** számú üzletszabályzata helyébe a **(Üsz.2. jelölése)** számú üzletszabályzatát (a továbbiakban: Üsz.2.) léptette, amelynek V.6 pontja az opciós jogot „zárt opcióként” határozza meg, e szerint a hitelező az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt. Az Üsz.2. V.7. pontja az Üsz.1. IV.9. pontjában foglaltakkal azonos rendelkezést tartalmaz.

A felperes keresetében a kölcsön felhasználásával vásárolt gépkocsi törzskönyvének a kiadására, valamint a gépjármű-nyilvántartásba az alperes javára bejegyzett opciós jog törlésére irányuló hozzájáruló nyilatkozat megtételére kérte kötelezni az alperest. Keresete indokaként előadta, az Üsz.1. IV.7. és az opciós szerződés 4. pontja az 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 374. § (2) bekezdésébe ütközik, s miután a gépkocsit terhelő, alperes javára alapított opciós jog gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő lejárt, az alperesnek már nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására. Hivatkozott továbbá az opciós szerződés 7. pontjának tisztességtelenségére is.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A törzskönyv kiadására irányuló keresettel szemben előterjesztett védekezése szerint opciós joga az Üsz.2. V.6. pontja alapján ún. zárt opció, amelynek gyakorlására nyitva álló határidő még nem telt el. Emellett álláspontja szerint a törzskönyv birtokban tartása nem az opciós jog, hanem a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka, amelyre figyelemmel mindkét üzletszabályzat rendelkezései alapján csak akkor köteles a törzskönyv kiadására, ha a felperes valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette, a felperesnek azonban jelenleg is áll fenn tartozása vele szemben. A törzskönyv átadásának a kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosítéki jellege alátámasztására hivatkozott az Üsz.1.II.1.e. és VI.2-3. pontjaiban írtakra. Részletezte azokat a szempontokat, amelyek alapján a törzskönyv biztosítékba adása mindkét fél számára kedvezőbb az egyéb jogszabályban rögzített biztosítékok alkalmazásánál. Utalt arra, nem ért egyet a Kúria e tárgyban elfoglalt álláspontjával, azt kifejtett érvei alapján okszerűtlennek minősítette. Álláspontjának alátámasztásául bírósági ítéletekre hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével - egyebek között - kötelezte a alperest **(gpjmű frg.rszm.a-)** frsz-ú, FORD Focus típusú személygépkocsi törzskönyvének kiadására. Ezen ítéleti rendelkezés indokolása szerint a felek a vételi jog biztosítékaként állapodtak meg abban, hogy a vételi joggal terhelt gépjármű törzskönyve az alperes birtokába kerül, miután pedig az Üsz.1. IV.7. pontja az 1959-es Ptk. 374. § (2) bekezdésében rögzített kogens rendelkezésbe ütközik, s ezért semmis, az opciós jog a szerződés aláírásától számított 5 év elteltével megszűnt, következésképp az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását. Jogorvoslati kérelme indokaként megismételte az ellenkérelmében foglaltakat, kiemelve, hogy a Kúria a kereset tárgyát képező kérdésben jogegységi határozatot nem hozott, így az elsőfokú eljárásban hivatkozott, és általa vitatott tartalmú Pfv.V.21.971/2015. számú határozata a bíróságokra nézve kötelező erővel nem bír.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékeként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokban tartására.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz.1. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani. Az Üsz.1.II.1.e. pontja csupán a kölcsön folyósításának feltételeként köti ki a biztosíték nyújtására vonatkozó szerződés megkötését, a biztosítéki szerződés tartalmát érintő rendelkezést azonban nem rögzít.

0

Téves az alperesnek az az álláspontja, miszerint az - érvelése szerint a szerződés részévé váló - Üsz.2. V.6. pontja értelmében a javára kikötött opciós jog mint ún. „zárt opció” alapján a vételi jogát az annak gyakorlására alapot adó feltétel bekövetkeztétől, azaz a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének elmulasztását követő 15. naptól vagy a szerződés felmondásától számított 5 éven belül gyakorolhatja. Az alperes által hivatkozott „zárt opció” intézményét sem a Ptk., sem más jogszabály nem ismeri, nem szabályozza, emellett sem az opciós szerződés, sem pedig az említett üzletszabályzat alperes által hivatkozott V.6. pontja nem tartalmaz az alperes állítása szerinti rendelkezést. Az opciós szerződés 4. pontja egyértelműen - az 1959-es Ptk. 375. §0 (4) bekezdése szerint alkalmazandó 374. §0 (2) bekezdésében írtakkal összhangban - rögzíti, hogy a hitelező (az alperes) a vételi jogot legfeljebb a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt gyakorolhatja. Az opciós szerződés 7. pontja illetve az Üsz.2. megjelölésű üzletszabályzat V.6. pontja ennek az 5 éves időtartamnak sem a kezdő, sem a végső időpontját nem szabályozza a 4. pontban írtaktól eltérően, csupán azokat a feltételeket határozza meg, amelyek bekövetkezése szükséges ahhoz, hogy az alperes élhessen e jogával. E rendelkezés értelmében tehát az alperes az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja vételi jogát az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt, ez pedig a szerződéskötéstől számított - és nem a feltétel bekövetkeztétől irányadó - 5 év. Erre tekintettel az ítélet tábla nem vizsgálta, hogy az új

üzletszabályzat a felek szerződésének részévé vált-e. A fentiek szerint az opciós szerződés az annak megkötésétől számított öt év elteltével megszűnt, s miután az alperes ezt megelőzően nem élt az opciós jogával, nincs jogcíme a felperest, mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokban tartására, így annak kiadását nem tagadhatja meg.

0

Az alperes fellebbezési érvelésével szemben önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának. Ezzel ellentétes következtetés nem vonható le az Üsz.1. VI.1., VI.2. és VI.3. pontjában foglaltakból sem.

Nem jogosítja fel az alperest a törzskönyv opciós jog megszűnése utáni birtokban tartására az Üsz.1. IV.9. illetve az Üsz.2. V.7. pontja sem. Ez a kikötés - az opciós szerződés 4. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz.1. IV.9. és az Üsz.2. V.7. pontjainak nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt.

Arra helytállóan hivatkozik az alperes, hogy a Kúria Pfv.V.21.921/2015/6. számú ítéletében elfoglalt álláspont alkalmazása a bíróságok számára nem kötelező. Az ítéletábra azonban mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, valamint az opciós szerződés 6. pontja rendelkezéseiből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett rendelkezését - annak helyes indokaira figyelemmel - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperest fellebbezése eredménytelenségére figyelemmel kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes - jogi képviselővel kapcsolatban felmerült - másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét - két munkaórát számítva - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket leróta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles.

Az ítéletábra a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2018. február 6.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró

